

Список використаних джерел: 1. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг : Закон України від 06.07.1995 року № 265. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80#Text>. 2. Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» та інших законів України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі та послуг : Закон України від 20.09.2019 року № 128. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/128-20#Text>. 3. SmartKasa. URL: <https://smartkasa.com.ua>. 4. Checkbox. URL: <https://checkbox.in.ua>. 5. Вчасно.Каса. URL: <https://kasa.vchasno.com.ua>. 6. Сота Каса. URL: <https://sota-buh.com.ua>. 7. Арт-Звіт ПРРО. URL: <https://art-zvit.com.ua>.

УДК 657

М. В. Смазчук, здобувач вищої освіти

Т. О. Муренко, канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту

Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ключові слова: облік, праця, заробітна плата, фонд оплати праці, нарахування, утримання, автоматизація.

Облік праці та заробітної плати є важливою ділянкою у всій системі обліку на підприємстві, а тому потребує впровадження заходів щодо вдосконалення. Обрана тема є досить актуальною, оскільки в умовах автоматизації бухгалтерського обліку робота самих працівників значно полегшується і пришвидшується. Саме це створює всі умови для більш ефективного ведення бухгалтерського обліку, що сприяє збільшенню прибутку підприємства у майбутньому.

На жаль, в Україні існує негативна практика підприємств щодо наявності неофіційних позаоблікових нарахувань і виплат заробітної плати працівникам без сплати встановлених законодавством податків і платежів, так звана заробітна плата «у конвертах». Для боротьби з тіньовою заробітною платою уряд України вніс пропозицію щодо популяризації легалізації доходів, за якої буде стягуватися штраф у розмірі близько 34 тис. грн за кожного неоформленого робітника. Адже правильна організація обліку оплати праці впливає на повноту і своєчасність здійснення розрахунків із працівниками [2, с. 122].

Організація оплати праці на підприємстві здійснюється на підставі: законодавчих та інших нормативних актів; галузевих (міжгалузевих), територіальних угод; колективних договорів; трудових договорів; грантів. Основна оплата праці працівників здійснюється згідно з трудовими договорами між найманими працівниками та керівником підприємства.

Відповідно до ст. 97 КЗпП і ст. 15 Закону України «Про оплату праці» умови запровадження та розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних виплат установлюються підприємствами самостійно у колективному договорі за суміщення професій (посад); розширення зони обслуговування або збільшення обсягу робіт; виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника; роботу у важких і шкідливих та особливо важких і особливо шкідливих умовах праці; інтенсивність праці; керівництво бригадою; високу професійну майстерність; класність водіям транспортних засобів; високі досягнення у праці; виконання особливо важливої роботи на певний термін; інші надбавки та доплати, передбачені чинним законодавством, включаючи доплату до розміру мінімальної заробітної плати.

Одним із шляхів удосконалення обліку оплати праці є поліпшення саме діючого аналітичного обліку, так як дані аналітичного обліку відіграють вирішальну роль у зборі інформації про відпрацьований та невідпрацьований час, виконання норми працівником, склад працівників, структуру фонду оплати праці. Інформацію щодо витрат на оплату праці необхідно відображати за такими статтями калькуляції: основна заробітна плата, додаткова оплата праці, інші нарахування та виплати працівникам [1].

Слід зазначити, що в системі аналітичного обліку вирішальну роль має збір інформації про відпрацьований та невідпрацьований час, виконання норми працівником, склад працівників, структура фонду оплати праці. Інформація щодо витрат на оплату праці має суттєвий вплив на формування фактичної собівартості продукції, що виробляється. До складу собівар-

тості включають основну заробітну плату, додаткову оплату праці та інші нарахування та виплати працівникам. Для того, щоб удосконалити облік розрахунків із заробітною платою, потрібно покращити автоматизацію усього бухгалтерського обліку. Автоматизація обробки обліково-економічної інформації є вирішальним фактором підвищення оперативності, аналітичності та достовірності даних на підприємствах [2, с. 124].

Використання автоматизованої системи обробки облікової інформації дає змогу не тільки скоротити час розрахунків і обліку оплати праці, а і з найменшими затратами у визначені терміни одержувати інформацію, що необхідна для управління підприємством. Сьогодні більшість підприємств для обліку оплати праці використовують програмні продукти російських розробників «1С: Бухгалтерія». Компанія IT-Enterprise, яка спеціалізується на розробленні програмного забезпечення для управління підприємством в Україні, створила низку програмних продуктів MASTER. Зокрема, для обліку розрахунків з оплати праці запроваджено для використання програмний продукт «Заробітна плата та табельний облік», який автоматизує завдання розрахунку заробітної плати й управління персоналом на підприємствах малого та середнього бізнесу і включає в себе два функціональні модулі: модуль «Зарплата» та модуль «Кадри». Конфігурація відповідає усім вимогам чинного законодавства України та є повністю адаптованою до українського ринку.

Для табельного обліку в системі «MASTER: Бухгалтерія» з максимальним відображенням правдивої інформації робочого часу виконують такі підготовчі дії: по-перше, по кожному співробітнику вказують його графік роботи; по-друге, створюються планові фонди робочого часу по кожному графіку роботи; по-третє, вносяться документи відсутності співробітників. Після цього під час запуску функції створення табеля система автоматично вносить інформацію про вказані підготовчі дії. Формування заробітної плати в системі є лінійним процесом. Система також містить готовий довідник нарахувань та утримань, який є динамічним, пристосованим під запити користувачів. При цьому є потреба розширення видів нарахувань та утримань. У системі налаштоване єдине робоче місце бухгалтера, де зібрана вся інформація з розрахунку заробітної плати по кожному працівнику та автоматичний розрахунок авансу за вказаний період з усіма обов'язковими утриманнями. З розрахунком авансу відбувається розрахунок до фондів у розрізі працівників і груп нарахувань (зарплата, відпустки, лікарняні). Автоматично відбувається нарахування до мінімальної заробітної плати ЄСВ. Конфігурація «MASTER: Зарплата і Кадри» легко об'єднується з базовим програмним продуктом лінійки MASTER, створеним для ведення бухгалтерського та податкового обліку, – «MASTER: Бухгалтерія для малого та середнього бізнесу». Цей програмний продукт доступний у хмарному і стаціонарному рішеннях [3, с. 290].

Питання, що пов'язані з виплатами працівникам, особливо в частині заробітної плати, завжди були і є цікавими для науковців. Найбільш актуальними вони стають в період глобалізації та посилення конкуренції на ринку праці. Сьогодні важливо надати суспільству відчуття соціальної захищеності, що є привабливим чинником за кордоном та реалізується в першу чергу через розрахунки за виплатами працівникам.

Отже, від правильної організації обліку оплати праці залежить якість, повнота, своєчасність розрахунків із персоналом та забезпечення продуктивності праці. Одним із першочергових шляхів удосконалення ведення обліку розрахунків з оплати праці є систематичний аналіз та контроль кадрової політики підприємства, розрахунків з оплати праці, своєчасності виплат працівникам та тенденцій змін у законодавчих і нормативних документах, що регулюють облік оплати праці. Важливим напрямом успішного вирішення завдань бухгалтерського обліку оплати праці є автоматизація обліку.

Список використаних джерел: 1. Воськало Н. М. Теоретичні та методологічні основи розрахунків за виплатами працівникам. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. № 2(13). URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/13_2018/44.pdf. 2. Миронова Ю. Ю., Панасенко В. А. Проблеми організації обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві. *Економіка і регіон*. 2016. № 1. С. 121-126. 3. Михайленко Ю. О. Організація обліку і контролю розрахунків за заробітною платою. *Молодий вчений*. 2017. № 2(42). С. 287-293.